

GALG EN SCHAVOT

WEKELIJKSE UITGAVE

PRIJS PER NUMMER : 4 FRANK

Uitgave van

«DE VLAAMSE BOEKHANDEL», Provinciestraat, 42, ANTWERPEN
(Handelsregister van Antwerpen nr 33.297)

Hoe een grote vaderlandslievende vrouw stierf.

Ik heb het over de dramatische dood van Charlotte Corday.

Hoe zij stierf put ik uit de herinneringen, die de berucht geworden en in de geschiedenis getreden beul van Parijs, Charles Henri Sanson, naliet.

«Op heden Woensdag, 17 Juli, van het eerste jaar der Een en ondeelbare Republiek stelde ik de burgeres Corday van Caen terecht, een samenzweerster en de moordenaress van Marat, afgevaardigde van de Conventie. Te tien uur was ik bij burger Fouquier gegaan om zijn bevelen in ontvangst te nemen. Hij bevond zich in de raadkamer en liet mij zeggen, dat ik op hem wachten moest en niet mocht heengaan. Te één uur meldde men mij, dat het meisje veroordeeld was. Burger Fabricius bracht mij kort nadien de stukken en samen begaven wij ons naar de Conciergerie. Burger Richard leidde ons bij de veroordeelde. Twee deurwaarders hadden zich bij ons gevoegd. Charlotte Corday zat te schrijven

terwijl een jong kunstenaar haar portret tekende. Zij deed mij tekenen te wachten. Tirrasse, een van de deurwaarders, gaf lezing van het vonnis. Zij vouwde de brief dicht en overhandigde hem aan burger Monet, hem vragende het schrijven te bestellen bij de afgevaardigde Pontécouland. Toen ging zij in het midden van het kleine vertrek zitten, deed haar muts af, liet haar prachtige kastanjebruine haren losvallen en gaf mij het teken, dat ik ze knippen kon. Zij stond tegenover ons, zeven geharde mannen, bewonderenswaardig rustig. Haar lippen waren niet eens bleek.

«Toen haar haren ingekort waren, verdeelde zij ze tussen de

kunstenaar, die haar portret getekend had, en Richard, deze verzoe-
kend ze aan zijn vrouw te bezorgen. Ik stak haar het rode hemd toe,
dat ze zelf aantrok. Toen ik haar binden wou, vroeg zij mij haar
handschoenen te mogen aanhouden : « Want, zei ze, de mannen die
haar bij haar aanhouding gebonden hadden, gingen zo baldadig te
werk, dat men de littekens nog aan haar polsen zien kon ».

« Ik beloofde, dat ik haar geen pijn doen zou. Daarop stak zij
mij haar handen toe en zei :

— Ik heb vertrouwen, ze zijn niet allen zoals u.

« De kar naderde en zij steeg er op. Men had er twee stoelen op
geplaatst, maar zij weigerde te gaan zitten.

— Ik kan u geen ongelijk geven, bekende ik, ge zult minder ge-
schokt worden.

« Even verhelderde een glimlach haar gelaat. Firmin nam plaats
achter haar.

« Toen de kar op de kaai verscheen, was een onweder losgebroken
en het regende. Het volk stond letterlijk langs de weg opeengepakt
en ging niet als naar gewoonte terzijde. Eerst weerklonken smaat-
woorden, maar achteraf werd alles rustig. Ik herkende aan een van de
vensters van de Rue St. Honoré burgers Robespierre, Camille Des-
moulins en Danton. De eerste deed bijzonder druk en voerde het
woord. Danton daarentegen schonk blijkbaar geen aandacht aan wat
gezegd werd en keek de veroordeelde strak aan.

« Wat mij betreft, onwillekeurig keerde ik mij telkens naar haar
toe, om haar te bekijken. Zij was buitengewoon schoon en rustig
en een haast engelachtige zachtheid lag over gans haar wezen
gespreid. Ik was bevreesd dat zij in zwijm zou vallen, maar niets
van die aard gebeurde. Gedurende de eindeloos lang schijnende twee
uren dat ik naast haar op de kar stond, kwam niet een zenuwtrek bij
haar in beweging. Haar ogen keken kalm, levendig, zonderdat er
de minste kwaadheid in te bespeuren lag. Niets over gans haar
wezen dat op verdriet, of op angst geleek. Zij gunde geen blik aan
het gepeupel, dat haar grofheden naar het hoofd slingerde, maar
keek naar de mensen langs de huizen en achter de gordijnen.

« Slechts langzaam vorderde de kar haar weg.

— Wat duurt het lang, kon ik niet nalaten te zeggen. Is dit ook
niet uw mening ?

— Wat geeft het, antwoordde zij met een stem, even rustig als
toen zij tot mij in de gevangenis sprak, we komen er wel.

« Toen we het Revolutieplein opreden, stond ik op en stelde mij
derwijze naast haar, dat zij de guillotine niet zien kon. Maar zij
boog zich terzijde, en zei :

— Laat mij toe eens nieuwsgierig te zijn ; ik heb er nooit een
gezien.

« Even werd zij ietwat bleek. Dit duurde slechts een paar secon-
den, en toen kreeg zij haar gewone gelaatskleur terug.

« Bij het uitstappen bemerkte ik, dat er lieden op het schavot
stonden, vermengd met mijn personeel, lieden die mij niet bekend
waren. Terwijl ik met de gendarmes sprak, klom zij kalm het trapje
op. Firmin rukte haar halsdoekje af, vlug sprong zij op de plank en
streekte zich uit. Terwijl men haar bond, gaf ik een teken, dat men
zich spoeden zou. Ik kon het niet over mijn gemoed krijgen het lijden
van dit uitzonderlijk moedig meisje langer te laten duren. Het mes
viel. Een grote vaderlandslievende vrouw was niet meer : Charlotte
Corday, de Jeanne d'Arc van de democratie. »

HET KASTEEL DER VERDOEMENIS

SILVAIN VAN DER GUCHT

HET KASTEEL DER VERDOEMENIS

door

SILVAIN VAN DER GUCHT.

(Vervolg)

— Zeker, het is de loutere waarheid.

— Indien het zo is, heeft Joseph niets te vrezen; maar deze zaak behoort met behendigheid te worden aangepakt.

Het gesprek bleef daarbij. De dokter gaf twee kronen tot onderstand van het arme huisgezin, daar het geld, dat de valse pater aan Joseph had gegeven, hem door de gerechtsdienaars was ontnomen geworden.

Hierop verwijderde hij zich.

De vrijstelling van de ongelukkige koopman ging echter zo gemakkelijk niet als de dokter had verhoopt. Het getuigenis van de bakker en zijn vrouw werd wel gunstig door de schout onthaald, maar daar bleef als een grote beschuldiging de zakdoek met de geroofde voorwerpen over.

Zonder twijfel was het de pater, in dit geval dan een vermoemd, wraaknemend moordenaar, die de zo bezwarende neusdoek in huis had gebracht, om alle vermoedens van zich af te keren. Maar zulks was moeilijk te bewijzen, en kon bezwaarlijk door de schout aangenomen worden. De geneesheer kwam door zijn spitsvondigheid te hulp.

— De pater, zegde hij, heeft beloofd maandelijks twaalf kronen te brengen; wachten wij een maand en, zo hij zich niet aanbiedt, is hij schuldig. Ook is het gemakkelijk de verkoper op te sporen en, zo deze verklaart nooit iemand geld te hebben toevertrouwd, om aan zijn schuldeiser te bestellen, behoort men niet meer te twijfelen aan de onschuld van Joseph.

De schout aanvaardde die wijze raad. Maar Joseph bleef in hechtenis, tot er twee maanden zouden verlopen zijn. De schone woorden van de dokter hielpen niet, zodat deze besloot zich met geduld te wapenen, en intussen alles aan te wenden tot het heil van de ongelukkige koopman.

De tijd was reeds lang verstreken, dat de deurwaarder Josephs huis moest aanslaan. Het verwonderde de dokter dat de schelm zijn recht nog niet had doen uitvoeren. Om alle onaangenaamheden te vermijden en Brigitta, wier gezondheid nog veel te wensen overliet, niet al te zeer te ontstellen, had de goedhartige dokter zich met de bakker verstaan en hem van te voren vergoed, ten einde gedurende enige tijd de zieke vrouw met haar kinderen in zijn huis op te nemen. De bakker had dit voorstel met liefde aanvaard, en Brigitta begaf zich met haar kinderen en enige meubelen bij haar goede buurlieden. De volgende dag zond van Heverboom om de sleutel en liet aan de gevel een bordje plaatsen, waarop men in grote letters kon lezen dat het huis te huur was. Dit huurbriefje bleef niet langer hangen dan drie dagen; toen werd het schielijk weggenomen; ieder dacht dat het huis verhuurd was en toonde zich nieuwsgierig om de huurder te kennen, doch de woning bleef gesloten en de huurder bood zich niet aan. De bureu maakte hierover veel gissingen, maar toen

de bakker of zijn vrouw er de dokter over spraken, glimlachte deze geheimzinnig en scheen ieder antwoord te ontwijken.

Zo verliepen er zes weken. De pater Capucijn had zich niet weer met het geld aangeboden, maar de heer Meert had inmiddels het verblijf van de verkoper ontdekt. Deze bevond zich te Rijsel en had, op aanvraag van de dokter, een schriftelijke verklaring gezonden, waarin hij bewees dat hijzelf zeer behoeftig was, en niemand er mee had belast geld aan Joseph Verboelen te brengen.

Toen de schout dit verpletterend bewijsschrift voorgelegd werd, hield hij zich overtuigd van de onschuld van Joseph en draalde niet om zijn invrijheidstelling te tekenen, en die aan de heer Meert te overhandigen.

— Heer dokter, zegde hij, gij schijnt veel werk te maken van de gevangene, daarom reik ik u de nodige papieren tot zijn verlossing over, denkend u het genoeg te doen hem deze blijde tijding te brengen.

De geneesheer nam de papieren dankbaar aan en, na afscheid te hebben genomen, begaf hij zich naar de gevangenis.

Het was voor de ongelukkige Brigitta een blijde dag. Zij viel haar echtgenoot om de hals en toen bracht de goede dokter hen naar hun oud huis, dat, tot hun verwondering, opnieuw was geschilderd, voorzien van een groot uithangbord, van binnen gans gereinigd was en opgestapeld met nieuwe goederen.

Toen zij hun verbazing hierover uitdrukten, nam de dokter het woord en sprak:

— Joseph Verboelen, gij en uw vrouw hebt veel geleden. Lang reeds had ik het voornemen gekoesterd een liefdewerk te verrichten tot zielerust van mijn arme nicht Flora van Lelienveld, die door de hardvochtigheid van dezelfde persoon, die u ten gronde heeft gebracht, veel heeft geleden. God heeft gewild dat ik u daarvoor uitgekozen heb. Ik heb voor u dit huis, dat u zo onrechtvaardig afgetrosgeld werd, uit de tweede hand gekocht, de winkel van koopwaren en de schuif van vijfhonderd gulden voorzien, met het voornemen u, spijt Hendrik van Heverboom, gelukkig te maken. Spreek, Joseph, zijt ge tevreden?

Beide echtelingen waren zo verbluft, dat zij geen woorden vinden konden om hun weldoener te danken. Toen vielen zij hem beiden te voet.

— Ach! riep Joseph uit, terwijl hij de knieën van zijn weldoener omhelsde, ach, heer dokter, dank, honderdmaal dank!

— Gij hoeft mij niet te danken, antwoordde de brave man. Volg echter mijn raad, vriend Joseph. Herinner u steeds wat Hendrik van Heverboom u heeft aangedaan en wees op uw hoede voor de man, die uw ongeluk wil bewerken. Onthoud deze raad en wees gelukkig!

En zonder verder nog te willen luisteren, nam hij de verkoopakte van de tafel, overhandigde ze aan Joseph en verliet het huis, zonder hoogmoed, even kalm als toen hij de zieke Brigitta kwam bezoeken.

(Wordt vervolgd)